

ΝΟΥΜΑΞ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΠΟΝΟΣ Δ'.

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 10 του Δεκέβριου 1906

ΓΡΑΦΕΙΑ: Δρόμος Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 228

ΣΤΟ ΣΗΜΕΡΝΟ ΦΥΛΛΟ:

ΨΥΧΑΡΗΣ. Μικροί πρόλογοι.

ΕΝΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ. "Αρθρο Κοσιή Παλαμά, Παύλου Νιοβάνια, Ζ. Παπαντωνίου. — Ποιήματα Γιάννη Περασιώτη. 'Ηλια Βουτιερίδη. ΙΒΑΝ ΤΟΥΡΓΚΕΝΕΦ. 'Ανεξίς (τέλος). ΗΛΙΑΣ ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗΣ. 'Ο Ίσκιος του πεθαμένου (συνέχεια).

ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Κώστας Γυζίας.

Δ. Π. Τ. Φαινόμενα και Ποίματα. ('Η κατάδικη της «'Εσπίας» — Τὰ σπίνια του Μισοριώτη. — Τὸ σ ὕ γ κ α ι ρ α. — 'Η λογική του κ. Πόππ. — 'Εθνική συνείδηση κ' εθνική χριστοφογία).

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ — ΦΟΝΟΚΙΛΙΣΤΑΡΟ ΒΑΘΜΑ ΔΙΑΤΙΚΟ — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΕΝΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Ο ΖΟΥΦΡΕΣ

Δυὸ τρεῖς φορές ἔτυχε νάπαντηθῶμε. Περασότερες ὄχι. Ἐφτάσε ἡ μιὰ καὶ ἡ πρώτη φορά γιὰ νὰ μοῦ τυπωθῆ δυσκολοξέχαστη ἡ γνωριμιὰ του. Καμιά φορά ἕνα συναπαντήμα μονάκριβο μὰς δένει μὲ κάποιον σφιχτότερα καὶ ἀπὸ ζωὴ ἐλόκληρη ποῦ τὴν περνεῖς νυχτόημερα μὲ λογῆς ἀνθρώπων.

Ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ μπῆκε. Ἐκνήθς καὶ ζωηρός, γυρογός καὶ θερρετός, καλοκαμωμένος καὶ καλοσκιωτός. Δὲ θυμᾶται καὶ ἀνίσως φρόντισε νὰ μοῦ πῆ τὸ νομὰ του. Καθῆσε. Χωρὶς λόγια καὶ ἀργητες μοῦ ἔδωκε ἀμέσως ἀπὸ τὴν ἀρχὴ νὰ καταλάβω ποῖός ὁ σκοπός τῆς βίβλιας. Μετφοραζεὶ τὸ Δάντη. Ἐλπίζει νὰ τὸν καταφέρῃ ἐλόκληρο. Ὡς τώρα ἔχει ἔτοιμα πολλὰ τραγούδια ἀπὸ τὴν Κόλαση. Ἐρεῖ πόσο δύσκολο τὸ ἔργο μὰ γι' αὐτὸ καὶ τὸ ἐπιχειρεῖ. Καταγίνεται καιρὸ μὲ κείνο. Ἐχει καὶ πολλὰ βοηθήματα. Φροντίζει νὰ συγκοινωνῇ, ὅσο τοῦ εἶναι βολετό, μὲ τῆς μελέτης καὶ μὲ τῆς κριτικῆς τὰ ἔργα ποῦ σχετίζονται μὲ τὸ Δάντη. Γνωρίζει καὶ τιμᾶ τὴν ἐργασία τοῦ Καλοσγούρου, μὰ φρονεῖ πῶς λείπει κάτι ἀπὸ τὴν ἀξιοσπούδαχτη αὐτὴ ἐργασία, κάτι σὰ ζέστη, σὰ ζωὴ, καὶ αὐτὸ ποῦ λείπει φιλοδοξεῖ νὰ τὸ βάλῃ.

Ἦρθε λοιπὸν γιὰ νὰ μὲ παρακλήσῃ νὰκούσω μερικὰ κομμάτια ἀπὸ τὴ μεταφραστὴ του.

Φυσικὰ, τοῦ ἀποκρίθηκα πῶς δὲν ἤμουνα κατάλληλος γιὰ νὰ κρίνω καὶ γιὰ νὰ ζυγιάσω μὲ τὴ ζυγαριὰ ποῦ πρέπει τὴν ἐργασία του. Ἐννοεῖται πῶς τοῦ φύσηξα θάρρος καὶ πῶς τὸν ἔκαμα νὰ στοχαστῇ πῶς ὅσο καὶ ἂν ἔχουμε κ' ἐμεῖς ἐδῶ μετρημένα, μὰ σοβαρὰ καὶ ὠραῖα ὁπωσδήποτε, κάποια δείγματα μεταφραστικὰ στὸ Δάντη ἀπάνου, δουλεμέν' ἀπὸ τεχνίτες σὰν τὸ Βεργωτῆ, σὰν τὸν Κονεμένο, καὶ συστηματικὰ

Γ. Σ. ΖΟΥΦΡΕΣ

Ἄνεδακονῶνε ἡ θλιβερὴ καρδιά μας καὶ τὰ λόγια μὴδ' ἔκ' τὰ χεῖλη βγαίνουνε νὰ σ' ἀποχαιρετίσουν, λεβέντη, ποῦ μὰς ἔφυγες, προτοῦ νὰ σὲ χαροῦμε. Σὰν διαβατάρικο ποῦλὶ τὸ γινκοκάλιμα σου μὰς ἔδοτελες δεῖλὸ - δεῖλὸ καὶ κροσῆ τὴν ψυχὴ μας καὶ γιὰ ταξίδι πῆταξες, ποῖ νυχομὸ δὲν ἔχει. Γέρω μας ἀντιδάνησε τῆς νύκτες σου τὸ γέλιο γιὰ νὰ χαρίζῃ τὸ ρυθμὸ στοῦ πόνου μας τὸ κλάμα. Τὰ ρόδα ποῦ μὰς ἔταξες, μὴν ε' ἀνθίζουν ἑστέδες μὰς ἔπαιτελες σὰν λίκρανο μὲ θρηνοὺς μαζεμένο. Θεῖνος καὶ τῶρ' ἀκράτητος γιὰ μὰς ἡ θύμησή σου, λεβέντη, ποῦ μὰς ἔφυγες σὰν ξεγυλιόστρα ἐλπίδα.

ΗΛΙΑΣ ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗΣ

κώτερα, σὰν τὸν Καλοσγούρο, ἀκόμα καὶ σὰν τὸ Βαλαωρίτη, (ἂν καὶ δὲν εἶταν αὐτὴ ἡ δουλειὰ του), πάντα μένει τόπος καὶ τρόπος γιὰ νὰ δουλέψῃ κανεὶς, καὶ τὸ δουλεμὰ του, ὅσο καὶ ἂν παραλλάξῃ, νὰ σταθῇ ἀξιο πάντα προσοχῆς. Κι ἀκόμα τοῦ εἶπα πῶς δὲν πρέπει νὰ τόνε δειλιάζῃ ἡ ἐντέλεια τοῦ στίχου τοῦ Καλοσγούρου, γιὰτὶ καὶ ἡ ὁμορφιὰ δὲν εἶναι μιὰ, καὶ ζετυλίγεται καὶ αὐτὴ λογῆς λογῆς. Καὶ τοῦ ἔφερα παραδειγμα τὸν Ὅμηρο τὸ μεταφερόμενο στὴ γαλλικὴ γλῶσσα ἀπὸ τὸ μεγάλο ποιητὴ Leconte de Lisle, πρᾶγμα ποῦ δὲν ἐμπόδισε τώρα τελευταῖα ἕνα ἀκουσμένο σοφὸ τῆς Γαλλίας, τὸ Bréal, νὰ κηρύξῃ κάπου ἐπισημότατα πῶς προτιμᾶ ἀπὸ τὴ φροντισμένη λαξευτὴ μεταφραστὴ τοῦ μεγάλου ποιητῆ τὴν παλιὰ καὶ καταφρονεμένη μεταφραστικὴ ἐργασία τῆς κυρίας Dacier, γιὰτὶ αὐτὴ τὴ βρίσκει

συμφωνότερη πρὸς τὸ χαραχτῆρα τῆς ὁμηρικῆς ποίησης. Ποῖός μπερούσε νὰ στοχαστῇ πῶς ὕστερ' ἀπὸ τὸν Πολυλᾶ θὰ πρόβαλλε γιὰ τὸν Ὅμηρο, τέτοιος, ὁ Παλλῆς; Καὶ σόπατα, δηλώνοντας του πῶς μὲ πολλὴ εὐχαρίστηση θύκουγα τὰ κομμάτια ποῦ θέλει νὰ μοῦ διαβάσῃ.

Καὶ περίμενα νὰ μὲ ρωτήσῃ, πότε θὰ μὲ βρῇ στὸ σπίτι μου, γιὰ νᾶρθῃ. Ὅμως ἐκεῖνος διόλου δὲ μὲ ρώτησε τέτοιο ρώτημα. Ἀπλοῦστατα, μοῦ ἔδωκε ἀπὸ τὸν κόρρο του πολυεπίδο χειρόγραφο καὶ ἄρχισε νὰ μοῦ διαβάξῃ καὶ νὰ μοῦ καλοδιαβάξῃ τοὺς δαντοφύσητους δίχως ῥίμες δεκαπεντασυλλαβούς του.

Ἐκρῖστηκα, στενοχωρήθηκα. Ὁ τόπος δὲν εἶταν κατάλληλος, μὰ διόλου κατάλληλος γιὰ διαβάσματα, καὶ μάλιστα γιὰ τέτοιας λογῆς ἀνάγνωσμα. Μὰ τὸ νὰ κάμω; ὁ ποιητὴς γλῆγορα προχωροῦσε καὶ ἀνυποψίαστα. Μοῦ εἶταν ἀδύνατο νὰ τοῦ κόψω τὴ φέρα. Ἀναγκάστηκα, θέλοντας καὶ μὴ, νὰ τὸν ἀκούσω. Τέτοιον θὰ τυχαίνου καὶ κάνουν κάποιους κριτικούς ἀνήμερα θηρία ἐναντίον κάποιων ἔργων. Ἐδῶ ἡ τύχη βόθησε. Δὲν ἦρθε κανεὶς νὰ μὰς ταράξῃ. Ἀρχισα νὰ τραδιέμαι καὶ ἀπὸ τὸν ἦχο τῆς φωνῆς του. Νίκησε ἡ περιέργεια. Ὁ ρήτορας πῆρε τὸν ἀέρα τοῦ ἀκροατῆ.

Ἀπὸ τότε δὲν τὸν ξαναεῖδα, παρὰ δύο τρεῖς φορές, στὸ πόδι. Ὅμως εἶδα κομμάτια ἀπὸ τὴν Κόλαση, βαλμένα ἐδῶ κ' ἐκεῖ. Μιὰ καλὴ μεταφραστὴ τοῦ Δάντη ἰσοδυναμῆ μὲ κἀτόρθωμα πρώτης. Μὰ γι' αὐτὸ εἶναι τόσο δύσκολο νὰ βρεθῇ καλὴ μιὰ τέτοια μεταφραστὴ. Καὶ ὑποφρετῆ, καὶ ἔταν ἀξίξῃ μὴν νὰ τὴν προσέξουμε, καὶ τότε θὰ εἶναι δουλειὰ. Σὰ γεννηθῶνε καὶ σ' ἐμᾶς ἐδῶ δαντολόγοι γιὰ νὰ φάγουμε φωτισμένα καὶ νὰ τὰ ξεδιπλῶνε τέτοια ζητήματα καὶ ἔργα, τότε βέβαια θὰ τοποθετήσουν, τελειωτικὰ νὰ ποῦμε, κ' ἐκεῖ ποῦ τίς ἀξίξῃ, τίς δοκιμῆς αὐτές. Ὅμως φοβοῦμαι πῶς θάρρησῃ ὁ δαντολόγος αὐτός νὰ φανῇ, στὸν πολὺ τὸν κόσμο, τοῦλάχιστο. Γιατὶ ἂν εἶτανε ὁ δαντολόγος αὐτός, καὶ ὁ ἴσκιος του μονάχα, δὲ θᾶφινε, τὸν περασμένο χρόνο, ἕνα ἰταλὸ καθηγητῆ, νομίζω, τὸν κύριο Πρίτζολη, νὰ παρουσιαστῇ ἐδῶ πέρα, ὀδηγημένος καὶ συστημένος ἀπὸ Σύλλογον ἐλόκληρο ἀξιότιμο, νὰ μιλήσῃ μπροστὰ σὲ κόσμον γιὰ τὸ Δάντη καὶ γιὰ τὴ γλῶσσα τοῦ Δάντη, νὰ μὰς δώσῃ στὴν ὁμιλίᾳ του μαθήματα περὶ τοῦ πῶς πρέπει καὶ σὲ ποῖα γλῶσσα πρέπει νὰ τόνε μεταφραζοῦμε τὸ Δάντη, νὰ τυπωθῇ ἡ ὁμιλία του στὰ σοβαρώτερα φύλλα τῆς Ἀθήνας ἰταλιτικώτατα, — δὲ θᾶφινε, σὰς βεβαιῶνω, ὁ δαντολόγος αὐτός, καὶ ὁ ἴσκιος του μονάχα, τὸν κύριον αὐτὸ Πρίτζολη, τὸν ἰταλὸ καθηγητῆ, νομίζω, νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, χωρὶς, τὸ λιγώτερο, νὰ τὸν ζυλοκοπήσῃ.

Ὁ φωτισμένος νοῦς, ὅσους διαταγμούς καὶ ἂν αἰσθανθῇ, θὰ συμφωνήσῃ στὸ τέλος πῶς τὰ μεταφρα-